РЪКОВОДСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО СЪТРУДНИЧЕСТВОТО LEADER В ПРОГРАМИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020 г.

11.10.2013 г.

(Работна версия)

Съдържание

1. Обосновка на сътрудничеството по LEADER/BOMP....3

2. Правно основание....4

3. Условия за допустимост съгласно ЕЗФРСР....5

3.1. Общи принципи....5

3.2. Видове подкрепа....6

3.2.1. Подготвителна техническа помощ....6

3.2.2. Подкрепа за проекта за сътрудничество....7

3.3. Финансов обхват на подкрепата за сътрудничество:....7

4. Избор на дейности за сътрудничество....8

4.1. Техническа подготвителна помощ:....8

4.2. Избор на проектите:....8

4.2.1 Подбор от местните групи за действие....8

4.2.2. Подбор от Управляващите органи....9

4.2.3. Повишаване на ефективността....9

5. Специфични разпоредби за транснационални сътрудничество (ТНС):....10

6. Ролята на ЕМРСР и Националните селски мрежи за сътрудничеството LEADER....11

7. Заключителни препоръки....11

Анекс 1. Референтни документи (период 2017-2020 г.)....12

Анекс 2. Раздел 8.4 от Ръководството за ВОМЕ....12

Анекс 3. Формуляр за обмяна на информация....15

Това Ръководство има за цел да изясни ролята на съвместните дейности по LEADER в програмите за развитие на селските райони за 2014-2020 г. Настоящият документ е допълнение към Ръководството за водено от общностите местно развитие (ВОМР) издадено от Генералните дирекции (ГД), отговарящи за ЕСИ фондовете[1], което илюстрира дейностите за сътрудничество по ВОМР както е предвидено в Регламента за общите разпоредби (РОР) и в специфичните за фондовете разпоредби за ЕЗФРСР[2] и ЕФМДР.[3]

Това ръководство следва да се разглежда като индикативен референтен документ и не създава нови законодателни правила. Следва да се отбележи, че във всеки случай, тълкуването на Общностното право в крайна сметка е ролята на Съда на Европейските общности.

1. Обосновка на сътрудничеството по LEADER/ВОМР

Сътрудничеството на областта на МГД с други географски области може да бъде **ключов компонент на стратегията за местно развитие (СМР) на ВОМР/LEADER** или **допълнителен актив към тази стратегия.** То може да се развива на етапи от обмяна на опит до прехвърляне на обещаващи практики и общи дейности. Сътрудничеството с други територии, прилагащи ВОМР/LEADER може да бъде и **стратегически инструмент, който МГД могат да използват, за да достигнат необходимата за някои проекти критична маса или да обединят допълнителни ресурси и експертиза.**

В допълнение към междутериториалното сътрудничество (в рамките на една държава-членка), **транснационалното сътрудничество дава допълнителна европейска добавена стойност за местното развитие**. Освен това, сътрудничеството е **начин да се разширят местните гледни точки, за да се подобрят местните стратегии и да се донесат нови знания е областта.** В същото време това може да **засили иновативния характер на местните действия за развитие** и да допринесе за повишаване на конкурентоспособността чрез изграждане на капацитет и нови бизнес партньори, разпространение на иновации, ноу-хау и нови умения.

През периода 2014-2020 г. ЕЗФРСР ще подкрепя транснационални и интер-териториални проекти за сътрудничество, изпълнявани от местните групи за действие (МГД) като част от изпълнението на местните стратегии за развитие, подбрани съгласно ВОМР/LEADER. Подкрепата за сътрудничеството е задължителен елемент от мярката LEADER в Програмите за развитие на селските райони (ПРСР).

[1] Европейските структурни и инвестиционни фондове

[2] Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони

[3] Европейския фонд за морско дело и рибарство

2. Правно основание

Сътрудничеството по LEADER се базира на различни правни текстове **(да се потвърди!)**

Регламента за общите разпоредби (РОР):

Чл. 28 *Водено от общностите местно развитие*

(2) Воденото от общностите местно развитие е:

(г) разработено като се имат предвид местните потребности и потенциал, и включва иновативни характеристики в местния контекст, изграждане на мрежи и – където е целесъобразно, сътрудничество.

Чл. 30 *Местни групи за действие*

(3) Задачите на местните групи за действие включват следното:

(е) избор на операции и определяне на размера на подкрепата и, където е приложимо - представяне на тези предложения пред отговорните органи за последна проверка на допустимостта преди одобряването им;

(5) В случай на дейности за сътрудничество на местните групи за действие както е упоменато в чл. 31 (1) (в), задачите, определени в чл. (30) (3) (е) могат да се изпълняват от отговорния управляващ орган.

Чл. 31 *Подкрепа от Европейските структурни и инвестиционно фондове за водено от общностите местно развитие*

(1) Подкрепата за воденото от общностите местно развитие включва:

(в) подготовка и изпълнение на дейностите за сътрудничество на местната група за действие;

Разпоредбата за ЕЗФРСР:

Чл. 44 Дейности за сътрудничество в рамките на LEADER

(1) Подкрепата, упомената в [чл. 31(1) (в) от Разпоредба (ЕС) No [CSF/2012]] се дава на:

(а) проекти за сътрудничество в рамките на една държава-членка (интер-териториално сътрудничество) или проекти за сътрудничество между райони в няколко държави-членки или с райони в трети страни (транснационално сътрудничество),

(б) подготвителна техническа помощ за проекти за интер-териториално и транснационално сътрудничество, при условие, че местните групи за действие могат да докажат, че предвиждат изпълнението на конкретен проект.

(2) Освен другите местни групи за действие, партньори на местната група за действие съгласно ЕЗФРСР могат да бъдат:

(а) група от местни публични и частни партньори в селски район, който изпълнява стратегия за местно развитие в рамките на Съюза или извън него;

(б) група от местни публични и частни партньори в не-селски район, който изпълнява стратегия за развитие на селските райони.

(3) В случаите, когато проектите за сътрудничество не са избрани от местните групи за действие, държавите-членки трябва да установят система за текущо кандидатстване.

Те трябва да обявят публично националните или регионални административни процедури относно подбора на проекти за транснационално сътрудничество, както и списък на допустимите разходи не по-късно от две години след датата на одобрение на техните програми за развитие на селските райони.

Одобрението на проектите за сътрудничество от компетентния орган трябва да стане не по-късно от четири месеца след датата на предаване на проекта.

(4) Държавите-членки трябва да съобщят на Комисията за одобрените проекти за транснационално сътрудничество.

Чл. 52 *Европейска мрежа за развитие на селските райони*

(3) Задачите на мрежата са да (…)

(е) подкрепя националните мрежи и транснационалните инициативи за сътрудничество и обмяната на дейности и опит в областта на развитието на селските райони с мрежи в трети страни;

(ж) специално за местни групи за действие: (…)

(ii) по отношение на техните дейности за местно развитие и транснационално сътрудничество, да си сътрудничат с органите за изграждане на мрежи и техническа помощ за местното развитие, създадени от ЕФРР, ЕСФ и ЕФМДР.

Чл. 55 *Национална селска мрежа*

(3) помощта на ЕЗФРСР по чл. 51 (3) трябва да се използва: (…)

(б) за подготовката и изпълнението на план за действие, съдържащ най-малко следното: (…)

(iii) осигуряване на обучение и дейности за създаване на мрежи за местните групи за действие, и по-специално - техническа помощ за интер-териториално и транснационално сътрудничество, улесняване на сътрудничеството между местните групи за действие и търсенето на партньори за мярката, посочена в чл. 36; (…)

3. Условия за допустимост съгласно ЕЗФРСР[4]

3.1. Общи принципи

- Географски обхват:

Географският обхват на вероятните партньори за сътрудничество на МГД по ЕЗФРСР/LEADER са изброени в чл. 44 (2) от Разпоредбата за ЕЗФРСР. При определянето на правилата за сътрудничество Управляващите органи трябва да изберат по-широк обхват, доколкото счетат за уместно, като вземат предвид различните форми на съществуващи партньорства в селските райони с други географски райони в рамките на Съюза и извън него.

Само дейностите, касаещи СМР/МГД, избрани за подпомагане в рамките на ВОМР/ LEADER по програмата за развитие на селските райони ще могат да кандидатстват за финансиране от ЕЗФРСР. Трябва да се спазват принципите за допустимост на дейностите в зависимост от местоположението, предвидени в РОР за ЕСИ финансиране (виж чл. 60 от РОР), особено по отношение на разходите в трети страни.

- Видове партньори

[4] В рамките на "LEADER Gateway" ЕМРСР разработи цялостен „Наръчник за транснационално сътрудничество (ТНС) по LEADER", който може да бъде полезен инструмент за подпомагане разработването на специфичен подход за сътрудничество при програмирането. ЕМСРС също така публикува информационна справка със специфични данни за правилата и процедурите за ТНС на държавите-членки в периода 2007-13 г.: http://EMPCP.ec.europa.eu/leader/leader/en/transnational-cooperation_en.cfm

Освен това, Докладът на ЕМРСР Фокус група 3 по LEADER ("Изпълнение на мярката за сътрудничество по LEADER ") съдържа ценни елементи на анализ и препоръки: http://EMPCP.ec.europa.eu/leader/leader/focus-groups/en/focus-group-3_en.cfm

С цел да се оптимизират максимално потенциалните ползи от сътрудничеството Управляващите органи трябва да избягват да ограничават излишно географския обхват на сътрудничеството. Също така те не трябва да изключват сътрудничеството между МГД и партньорства, различни от МГД.

Партньор по проект за сътрудничество на МГД по LEADER, който не е друга МГД трябва да бъде „група от местни публични и частни партньори (…), която изпълнява местна стратегия за развитие". Това означава, че обхватът на дейността на тази група трябва да се подобен на този на МГД, но тя не трябва да отговаря на всички особености, предвидени в чл. 29 от РОР.

- Бенефициенти на проектите за сътрудничество:

Проектите за сътрудничество изискват по-висока степен на координация. В много случаи те имат и силно колективно или териториално измерение. В тези случаи има смисъл краен бенефициент на помощта по проекта за сътрудничество да може да бъде самата МГД, (което е изрично позволено от чл. 30 (4) от РОР.

3.2. Видове подкрепа

3.2.1. Подготвителна техническа помощ[5]

Елементът подготвителна техническа помощ трябва да се въведе във всички програми за целия програмен период като предварителна помощ за разработка на проекта. Това вече се случи в много програми през периода 2007- 2013 г. и дори по време на Leader+, но сега стана задължителен елемент от помощта за сътрудничество, за да се засили усвояването на дейностите по сътрудничество на МГД[6].

Допустими разходи за подготвителната техническа помощ могат да бъдат:

- разходите, свързани с обмяна на опит (напр. срещи с потенциални партньори, за пътуване, настаняване и хонорар на преводач);
- предварителни разходи за разработване на проекта (напр. предпроектно проучване, консултации по специфични въпроси, разходи за превод, допълнителни разходи за персонал).

Горещо се препоръчва да не бъдете прекалено рестриктивни в описанието на допустимите разходи в ПРСР, за да се посрещнат индивидуалните нужди на МГД за тази подготвителна фаза.

- Подкрепата за подготвителната техническа помощ може да се даде само при условие, че МГД може да покаже, че предвижда изпълнението на конкретен проект. Това означава, че тя трябва най-малкото да определи целите и характера на планирания проект. И все пак, получаването на предварителна техническа помощ не предполага задължение на по-късен етап този проект да бъде реализиран. (МГД не трябва да бъдат задължени да възстановят финансирането.)

[5] чл. 44.1 (б) от Регламента за ЕЗФРСР .

[6] чл. 31 (1) (в) от РОР.

- Препоръчително е подготвителната техническа помощ да не финансира разходи след като партньорството за сътрудничество е вече окончателно създадено въз основа на споразумение, тъй като то предхожда проекта за сътрудничество.
- Управляващите органи могат да приемат горна граница за подготвителната техническа помощ като са свободни да изберат подходящ подход и критерии (за МГД или за отделна кандидатура, и т.н.)

3.2.2. Подкрепа за проекта за сътрудничество[7]

Проектът за сътрудничество може да се опише като конкретна дейност с ясно определени крайни резултати, произвеждащи ползи за териториите.

Проектите могат да се фокусират и върху изграждането на капацитет и трансфера на опит за местното развитие чрез, например, общи публикации, обучителни семинари, туининг договорки (обмяна на ръководители на програми и персонал), водещи до приемането на общи методологични и работни методи или до разработването на съвместна или координирана развойна дейност.

При всички видове проекти за сътрудничество се препоръчва партньорите да определят предварително/да съгласуват ключовите критерии, свързани с дейностите, които ще бъдат избрани и изпълнени. Също така е важно партньорите в сътрудничеството да се информират взаимно за напредъка по проекта и за всички промени в неговото изпълнение, за да позволят да се направят необходимите промени, които да гарантират постигането на взаимно договорените цели на проекта.

Критериите за допустимост могат да бъдат определени в СМР или на ниво програма, според избраната система за подбор (виж т. 4.2.1 и 4.2.2 по-долу). Критериите трябва да следват същия подход, използван за проектите, изпълнени в рамките на стратегията за местно развитие ("местните проекти")[8].

3.3. Финансов обхват на подкрепата за сътрудничество:

Препоръчително е да се задели определена сума от бюджета за мярката LEADER във всяка ПРСР за дейности за сътрудничество, тъй като е важно МГД да получат гаранции по отношение на възможността за изпълнение на този тип проекти. Опитът показа, че разработването на проекти за сътрудничество изисква време. Затова препоръчваме да се осигури бюджет за национално съфинансиране за сътрудничество в рамките на целия период на финансирането.

Категории разходи:

Освен разходите, направени поотделно от всеки партньор в сътрудничеството, трябва да бъде допустим и делът в общите разходи, направени в рамките на дейностите по сътрудничеството. Общи разходи са онези разходи, които трябва да бъдат споделени от партньорите (като например за уебсайт или брошура).

За да се избегнат ненужните пречки за МГД, трябва да се положат усилия за хармонизиране на национално ниво, за да се идентифицират възможните категории разходи и да се определи предварително под формата на законодателство или

[7] Чл. 44 (1) (а) от Регламента за ЕЗФРСР

[8] Чл. 31 (1) (б) от РОР

национално документация с насоки, или да се изброят недопустимите категории разходи.

4. Избор на дейности за сътрудничество

4.1. Техническа подготвителна помощ:

За да се улесни началото на работата по сътрудничеството е препоръчително да има процедура, която да е различна от процедурата за подбор на проектите. Подготвителната техническа помощ се прилага или чрез процедурата по административен подбор (грантът се дава на избрани местни групи за действие след предаването на файл), или чрез местна процедура за подбор от страна на местните групи за действие като се използва част от бюджета, определен за изпълнението на стратегията за местно развитие.

4.2. Избор на проектите:

Съгласно чл. 30 (от РОР), МГД избират проектите, които да бъдат изпълнени в рамките на стратегията за местно развитие. Чрез дерогация от чл. 30(3)(e) от РОР проектите за сътрудничество могат да бъдат избирани от Управляващия орган, така че има два начина за подбор на проектите (виж по-долу).

В идеалния случай, и за да се остане възможно най-близо до принципите на BOMP/LEADER, горещо се препоръчва МГД да могат да включват дейности по сътрудничество в техните стратегии за местно развитие. Това може да обхваща от специфични дейности до по-всеобхватна стратегия за сътрудничество в зависимост от нуждите, идентифицирани в SWOT анализа.

Причината за възможността за дерогация се корени в предположението, че проектите за сътрудничество не са просто местни проекти, а имат по-широко териториално въздействие. Може да се счете за важно, че Управляващият орган има интерес да управлява процеса чрез издаването на покани за подаване на проекти и съставянето на комисии за подбор за проектите за сътрудничество като определя единни критерии, включващи тематичен подход за всички МГД в програмната област. Това вече е уредено по този начин в много държави-членки по време на няколко поколения LEADER (вижте примери за текущия период[9]). Решението за тази опция в никакъв случай не трябва да пречи на МГД да избере проектите за сътрудничество, които са в съответствие с нейната стратегия. Освен това, тя не трябва да елиминира или отслабва характера на проектите „отдолу-нагоре".

4.2.1 Подбор от местните групи за действие

При този модел на изпълнение, подходът „отдолу-нагоре" се прилага и за сътрудничеството.

[9] Виж "Правила и процедури на държавите-членки за ТНС за периода 2007-2014 г. на уеб сайта на ЕМРСР: http://EMPCP.ec.europa.eu/leader/tnc_guide/member-states-tnc-rules-and-procedures/en/member-states-tnc-rules-and-procedures_en.cfm

Сътрудничеството може да се интегрира в местната стратегия за развитие на МГД като един от нейните приоритети. В този случай МГД заявява намерението си да сътрудничи в област(ите), включени в нейната стратегия, но точните партньори не са непременно идентифицирани (като например те може също да трябва да бъдат определени за финансиране от LEADER съгласно техните ПРСР). В програмите, които избират този можел проектите за сътрудничество са избират от МГД.

В този случай се препоръчва когато СМР бъдат избрани, МГД да могат да осигурят предварително разпределените средства за проектите за сътрудничество (без значение дали те са били кредитирани по техния бюджет или не).

МГД избира своите проекти за сътрудничество като всички други проекти в рамките на изпълнението на СМР. Следователно, ролята на участващите органи е същата, както за всеки друг проект.

4.2.2. Подбор от Управляващите органи

В случаите, когато Управляващите органи се грижат за избора на проектите за сътрудничество, трябва да се въведе „текущо" подаване на заявления (чл. 44 (3) 1-во изречение от Регламента за ЕЗФРСР). Това задължение трябва да се разбира по начин такъв, че ако подборът на проекти се организира чрез покана за подаване на проекти, трябва да има поне три или четири такива покани на година, за да се гарантира постоянен достъп до този вид подкрепа. Във всеки случай поканите трябва да се организират достатъчно често, така че да не спъват изпълнението на проектите, в които участват партньори от различни програмни области (виж и Ръководството за ВОМР, раздел 8.4).

Възможно е да се използват и двата начина на подбор на проектите за сътрудничество (подбор от МГД и чрез УО) едновременно в рамките н една програма.

4.2.3. Повишаване на ефективността

Отговорните органи трябва да допринасят проактивно за намаляването на закъсненията в процеса на вземане на решенията. Тъй като успехът на проектите за сътрудничество ясно зависи от бързата обработка на одобренията от Управляващите органи на различните партньори в сътрудничеството, задължението на Управляващия орган, който взема решение за разпределянето на финансовите средства е това да стане в срок от 4 месеца от датата на подаване на проекта (чл. 44 (3) 3-то изречение от Регламента за ЕЗФРСР).

Освен това, решението за това дали проектът е бил одобрен или не трябва да се съобщи на партньорите/другите Управляващи органи от МГД или от Управляващия орган. Този обмен на информация се изисква тъй като изпълнението на проекта (напр. плащанията) може да започне само ако всичките необходими процедури са приключени.

Освен това, за да се улесни изпълнението на проектите, за които е необходимо одобрение от различни национални или регионални администрации, държавите-членки трябва да осигурят бърз процес на вземане на решения, така че разликите в процедурите за подбор и крайните срокове да не обезкуражат МГД да участват в сътрудничеството. Препоръчва се да се намерят начини да се дава, например, условно одобрение докато се чака одобрението от другите Управляващи органи в разумен срок.

5. Специфични разпоредби за транснационални сътрудничество (ТНС):

Регламентът за ЕЗФРСР съдържа разпоредби, които трябва изрично да подкрепят изпълнението на проекти за ТНС и да намалят известните проблемни области, които са свързани с факта, че всеки проект се нуждае от одобрение от няколко Управляващи органи от различни държави-членки. Те се състоят както в задължения на Управляващите органи при управлението на транснационалното сътрудничество, така и в задължения за Европейската мрежа за развитие на селските райони и Националните мрежи за развитие на селските райони по отношение на техническата помощ за ТНС:

- Задължението да се разгласят националните или регионални административни процедури, касаещи подбора на транснационалните проекти за сътрудничество и списък с допустимите разходи в срок най-късно две години след датата на одобрение на техните Програми за развитие на селските райони (чл. 44 (3) 2-ро изречение от Регламента за ЕЗФРСР) трябва да помогне за предоставянето на публично достъпен преглед на тези въпроси за всички заинтересовани страни. Това е особено важно за МГД, които, за да създадат проект за ТНС, трябва да имат ясна представа за правилата за ТНС, отнасящи се за тяхната ПРСР, но също така и да се информират за правилата, които се прилагат за партньора в сътрудничеството. В тази връзка се препоръчва и обмяната на опит между различните видове правила, за да се постигнат подобни подходи, особено когато държавите-членки могат да очакват да видят появяването на проекти за ТНС с определена друга държава-членка въз основа на опита им през периода 2007-2013 г. В тази връзка вдъхновение могат да бъдат фишовете по ТНС за държавите-членки, публикувани на уеб сайта на ЕМРСР за периода 2007-2013 г. Очаква се, че за периода 2014-2020 г. ЕМРСР ще събира и разгласява информацията по подобен начин.
- Задължението на всяка държава-членка да съобщава одобрените проекти за ТНС на Комисията (чл. 44 (4) от Регламента за РЗФРСР) има две цели: да осигури последващи действия на ТНС на европейско ниво (като Комисията дава консолидирана информация за одобренията), както и да предложи платформа за обмяна на информация между държавите-членки, участващи в един и същ проект за ТНС:
    - Поради липсата на координирана процедура за одобрение, задължението за изпращане на уведомление за одобрение трябва да се прави за всяко дадено одобрение. НСМ могат да помагат на Управляващите органи в събирането на необходимата информация и обработката на последващите действия. В обхвата на своите задачи (чл. 52 (3) (е) от Регламента за РЗФРСР[10]) ЕМРСР ще съдейства в тази процедура.
    - Уведомлението трябва да се направи чрез SFC 2014. Проект на формуляра е приложен (АНЕКС 3). По-подробна информация за тази процедура ще бъде предоставена своевременно. Що се отнася до периодичността на уведомленията се препоръчва те да се правят на редовни интервали от време (не повече от три месеца). Опитът през периода 2007 – 2013 г. е, че някои държави-членки не са склонни да

[10] Чл. 52 (3). Задачите на мрежата са да … (е) подкрепя националните мрежи и инициативите за транснационално сътрудничество и обменът по дейности и опит в областта на развитието на селските райони с мрежи от трети страни; (…)

подават уведомленията ако нямат всички данни, поискани във формуляра. Но тъй като една от основните цели е да се даде възможност за бърз обмен на информация, държавите-членки се приканват да уведомяват за одобренията дори ако формулярът не е изцяло попълнен. Фактът, че формулярът се подава чрез SFC не предполага никакви негативни последици за държавата-членка, ако той не е изцяло попълнен. Цялата оставяща информация може да бъде неформално обменена между държавата-членка (с помощта на държавата-членка) и Комисията на по-късен етап.

6. Ролята на ЕМРСР и Националните селски мрежи за сътрудничеството LEADER

Законовият текст изброява задачите, които ЕМРСР и националните селски мрежи трябва да изпълнят. И двете имат специфичен дял по отношение на общата помощ и специфичната техническа помощ за МГД в сферата на сътрудничеството LEADER:

По отношение на ЕМРСР има ясен мандат да подкрепя двете транснационални инициативи и националните селски мрежи в това отношение. Освен това, ЕМРСР ще си сътрудничи с органите за създаване на мрежи и за техническа помощ за ВОМР, установени от другите ЕСИ фондове също и специално по отношение на транснационалното сътрудничество (виж чл. 52 (3) (е) и (ж) (ii)).

Що се отнася за задачите на НСМ по отношение на сътрудничеството, има много специфичен фокус върху предоставянето на техническа помощ и улесняването на дейностите по сътрудничество на МГД. Това може да се направи чрез различни обучения и технически инструменти, но може да включва и предоставянето на индивидуални или колективни консултации или менторство (виж чл. 55 (3) (б) (iii) Регламент за ЕЗФРСР).

7. Заключителни препоръки

С цел да се обърне внимание на значението на сътрудничеството в контекста на ВОМР, в процедурата за подбор на СМР държавата-членка може да даде приоритет на МГД, които са интегрирали сътрудничеството в своите стратегии за местно развитие.

Имайки предвид, че в системата на споделено управление не всички правила могат да бъдат хармонизирани на европейско ниво, се препоръчва да се положат усилия за хармонизирането на процедурите и дефинициите за сътрудничеството LEADER доколкото е възможно на ниво държава-членка. Това е особено валидно по отношение на междутериториалното сътрудничество на държавата-членка с регионалните ПРСР, но също така и между държавата-членка с оглед транснационалното сътрудничество. Референтните документи, изброени по-долу могат да помогнат в този аспект.

Трябва да се вземе предвид, че сътрудничеството LEADER е отличителен инструмент за МГД, които изпълняват СМР. Използването на други инструменти за териториално сътрудничество, предлагани от ЕСИ фондовете, особено програмите за ЕТС, финансирани от ЕФРР (INTERREG), може да бъде допълнително предимство и да създаде синергии, но трябва винаги да се взема предвид различния обхват и размер на изпълняваните проекти.

АНЕКС 1. Референтни документи (период 2017-2020 г.)

Референтни документи (период 2017-2020 г.):

- **ОБЩО РЪКОВОДСТВО НА ГЕНЕРАЛНИТЕ ДИРЕКЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ — AGRI, EMPL, MARE И REGIO ОТНОСНО ВОДЕНОТО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРУКТУРНИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ (версия от 29 април 2013 г.):** раздел 8.4 (Проекти за сътрудничество), http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/experts_documents_en.cfm#3 (съгласно "Семинар за воденото от общностите местно развитие (ВОМР) в ЕСИ фондовете в периода 2014-2020 г., 6 февруари 2013 г.")
- **Проект на фиш за мярката по LEADER, версия, представена на RDC през май 2013 г.**

Референтни документи (период 2007 - 2013 г.):

- Ръководство за изпълнение на мярката за сътрудничество по оста LEADER от Програмите за развитие на селските райони - 2007-2013 г. (това включва и методически елементи). Намира се на адрес: http://EMPCP.ec.europa.eu/leader/leader/en/transnational-cooperation_en.cfm
- Фокус група 3 по EMPCP: "Изпълнение на мярката за сътрудничество по LEADER", Доклад до подкомисията по LEADER от 20 май 2010 г.: http://EMPCP.ec.europa.eu/leader/leader/focus-groups/en/focus-group-3_en.cfm
- За методологически аспекти на транснационалното сътрудничество (ТНС), моля вижте раздела за ТНС по LEADER на уебсайта на EMPCP ("Практическа информация и инструменти относно как да се създават и изпълняват Транснационални проекти за сътрудничество"): http://EMPCP.ec.europa.eu/leader/leader/en/transnational-cooperation_en.cfm

АНЕКС 2. Раздел 8.4 от Ръководството за ВОМЕ

"8.4. Проектите за сътрудничество

При ВОМР фондовете могат да финансират подготовката и изпълнението на дейности по сътрудничество на местните групи за действие.

Предложенията по ЕЗФРСР и ЕФМДР конкретно определят обхвата и правилата за сътрудничество за МГД в рамките на ЛИДЕР и МГДР в рамките на ЕФМДР. Както и в настоящия период, подкрепа ще се предлага за изпълнение на интертериториални и транснационални проекти. В допълнение може да бъде подкрепяна подготвителна техническа помощ (например разходи за срещи между потенциални партньори, проучвания и т.н.), ако МГД докажат, че подготвят осъществяване на проект за сътрудничество.

В името на опростяването и съгласуваността, горещо се препоръчва да се използват едни и същи правила за ЕФРР и ЕСФ.

Характерно за периода след 2013 г. е, че на МГД в селските райони и на МГДР в рибарските райони и крайбрежните зони ще бъде изрично позволено да си сътрудничат не само с партньори, изпълняващи стратегии за местно развитие в съответните селски или рибарски райони, както е в настоящия период, но и с местни публично-частни партньорства в други видове райони, които изпълняват стратегии за местно развитие. Сътрудничество с местни публично-частни партньорства, намиращи се извън границите на ЕС също ще бъде възможно, макар че ЕЗФРСР ограничава тази възможност до партньори, намиращи се в селските райони, докато ЕФМДР не ограничава вида на допустимите райони.

Тази възможност може например да спомогне за взаимодействието между местните групи работещи по отделни стратегии, но разположени (частично) на една и съща територия (например между градските и селските райони или между селски и рибарски райони или между градски и рибарски райони). Освен предимството на обмена на опит и взаимното обучение, МГД ще се възползват от развитието на сътрудничество около основни теми, които се решават по-добре на по-голям мащаб.

Опитът с ЛИДЕР и ос 4 на ЕФР, показва, че в много случаи самите МГД / МГДР са бенефициенти на проектите за сътрудничество, тъй като те са по-сложни за разработване и управление от местните проекти.

По отношение на управлението на проектите за сътрудничество, има две възможности (въз основа на опита от ЛИДЕР):

8.4.1 Подбор на проекти за сътрудничество от МГД

При първата възможност сътрудничеството е интегрирано в стратегиите за местно развитие и финансирането за сътрудничество (обхващащо подготвителната помощ и проектите) се разпределя по едно и също време с местния бюджет. Проектите за сътрудничество се избират от местните групи за действие по същия начин както местните проекти.

8.4.2 Подбор на проекти за сътрудничество от управляващите органи

Тъй като проектите за сътрудничество изискват повече по отношение на разработване и управление, някои държави-членки могат да решат да оставят на Управляващия орган подбора на тези проекти, както и организирането на конкурси за подготвителна техническа помощ за тях. Това трябва да се разбира като изключение от подхода отдолу-нагоре.

В този случай, що се отнася до ЕЗФРСР и ЕФМДР, Управляващите органи трябва да създадат система за текущо подаване на проекти. Решенията за отпускането на средствата трябва да се вземат в рамките на 4 месеца след датата на подаване на проекта. Ако подборът на проекти се организира чрез покани за подаване на предложения, препоръчително е да има най-малко 3 до 4 покани на година, за да се гарантира еднакво темпо на одобряване от всички Управляващи органи, занимаващи се с проектите за сътрудничество. Във всеки случай това трябва да бъде достатъчно

често, за да не пречи на изпълнението на проекти с участието на партньори от различни програмни области.

С цел да се улесни изпълнението на проекти, свързани с одобрението на различни национални или регионални администрации, държавите-членки/регионите трябва да вземат необходимите мерки, за да се гарантира, че разликите в процедурите за подбор и сроковете няма да обезкуражат МГД от сътрудничеството.

Що се отнася до транснационалното сътрудничество, в рамките на ЕЗФРСР и ЕФМДР са предвидени следните задължения за държавите-членки с цел да се подкрепи цялостното изпълнение на тези проекти:

Административните процедури трябва да бъдат публично достояние, заедно със списък на допустимите разходи.

Също така държавата-членка трябва редовно да уведомява Комисията за одобрението на всички транснационални проекти, като тя ще създаде система за обмен на информация, която ще помогне на участващите органи да имат общ поглед върху процеса на одобрение на проекти в различните държави-членки.

АНЕКС 3. Формуляр за обмяна на информация

ФОРМУЛЯР ЗА ОБМЯНА НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТРАНСНАЦИОНАЛНИТЕ ПРОЕКТИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО
1. Основна информация за проекта
1.1. Заглавие на проекта за сътрудничество:
1.2. Продължителност на дейностите, предвидени по проекта за сътрудничество: 1.2.1. Начална дата: 1.2.2. Крайна дата:
1.3. Вид дейност: • Подготвителна техническа помощ ☐ • Проект за сътрудничество ☐ • Подготвителна техническа помощ и проект за сътрудничество ☐
1.4. Теми / основни думи на проекта (до 5) (*напр. туризъм, социално включване, култура, местни продукти, хранителни продукти, ……)*
1.5. Обща цена за целия проект за сътрудничество (в €):
1.6. Допълнителна информация (или уебсайт на проекта):
2. **Информация за партньорите по сътрудничеството**
2.1. МГД 1 детайли:
2.1.1. Официално име на МГД:
2.1.2. Лице от МГД за контакт по сътрудничеството: 2.1.2.1. Име: 2.1.2.2. Адрес за контакт: 2.1.2.3. Тел. номер: 2.1.2.4. E-mail: 2.1.2.5. Езици, които говори/разбира:
2.1.3. Дата на одобрение на проекта:
2.2. МГД 2 детайли:
2.2.1. Официално име на МГД:
2.2.2. Лице от МГД за контакт по сътрудничеството 2.2.2.1. Име: 2.2.2.2. Адрес за контакт: 2.2.2.3. Тел. номер: 2.2.2.4. E-mail: *2.2.2.5.* Езици, които говори/разбира:
2.2.3. Дата на одобрение на проекта:
2.3. МГД 3 детайли:
2.3.1. Официално име на МГД:
2.3.2. Име на лицето от МГД за контакт по сътрудничеството 2.3.2.1. Име: 2.3.2.2. Адрес за контакт: 2.3.2.3. Тел. номер: 2.3.2.4. E-mail: 2.3.2.5. Езици, които говори/разбира:
2.3.3. Дата на одобрение на проекта: